

KA NEKAJ VEČ KOT
2 na dobivate ...
S NARODA"
KARAVNOST NA DOM
ot, nedelj in praznikov)
VAS ZANIMA
6304-1-10
Ereem Ograle
1118 E. 7nd St
CITAJTE
No. 252

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

VOLUME LIII—LETNIK LIII

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 31, 1945

PONEDELJEK, 31. DECEMBRA, 1945

Tel. CHelsea 3-1242

POZOR, NAROČNIKI ...
Naročnikom naznanjamo, da več ne pol-
ljamo potrditi za poslano naročnino. Za-
dostuje potrdilo poleg naslova na listu-
do katerega dne, meseca in leta je na-
ročnina plačana. U p r a v a.

KONFERENCA 3 MINISTROV BILA USPEŠNA

Angleški vnanji minister se je v petek vrnil v London iz Moskve ter je časnikarjem rekel, da so vnanji ministri v Moskvi dovršili zelo dobro delo. — Državni tajnik J. J. Byrnes je tudi že v Washingtonu in se je sestel s predsednikom Trumanom.

Angleška javnost splošno domneva, da sta se Združene države in Anglija precej naglani na rusko stran in da je zato konferenca uspela.

Glede Irana se vnanji ministri niso zedinili. Angleški poslanik v Teheranu sir Reader W. Bullard, je bil v Londonu in je imel daljši razgovor glede Irana z vnanjim ministrom Bevinom. Bevin je poslanikovo naziranje sporočil vnanjemu komisariju Molotovu, toda ni prišlo do nikakega sporazuma.

Drž. tajnik James F. Byrnes se je iz Moskve v soboto vrnil v Washington. Byrnes se je takoj odpeljal k predsedniku Trumanu, ki s predsedniško jahto križari po reki Potomac kakih 50 milj od Washingtona.

Sinoči je Byrnes govoril po radio ter je zagotovil kongresu in narodu, da Združene države niso izdale — saj tudi mi so bile naprosene — tajnosti atomske bombe in je tudi rekel, da nobena država tekom pogajanj te tajnosti ne bo izvedela, dokler ni sklenjena pogodba, ki bo človeštvo zagotovila varnost.

Byrnes je po radio govoril 30 minut in je med drugim rekel, da vsi sklepi niso popolnoma po njegovi volji, da pa bodo mnogim narodom v prid.

Glede Irana je Byrnes rekel, da so se trije vnanji ministri sporazumeli za trostransko zaveziško kontrolno komisijo za Iran, ki bo skušala slednjic doseči popolni sporazum.

Byrnes je tudi priznal, da je še vedno nasprotje med zapadnimi zavezniki in sovjetsko Rusijo glede demokratskega značaja vlad na Rumunskem in Bolgarskem, toda je rekel, da bodo Združene države do bile pisмено zagotovilo za svobodno volitve v obeh deželah, da bo svoboda govora, svoboda tiska in svoboda vere, da bodo tako vlado mogle priznati Združene države.

Byrnes je zagotovil, da v Moskvi ni bilo sklenjenih nobenih tajnih pogodb.

Byrnes je glede atomske bombe tudi priznal, da bodo mogoče Rusi izdelali prej atomsko bombo, predno bo glede nje sklenjena kaka pogodba.

Byrnes je povedal, da na konferenci niso razpravljali o tehničnih in znanstvenih zadevah tajnega orožja, ker Rusija ni vprašala.

KONGRES BO IMEL MNOGO DELA IZVRŠITI MED DRUGEM ZASEDANJEM

Dne 14. januarja, 1946 se prične drugo zasedanje 79ga kongresa naše republike, in pride na red mnogo važnega nedovršenega dela.

Prvo zasedanje kongresa je imelo mnogo posla toda mnogo važnih zakonskih predlogov ni bilo dokončanih in z posvetovanji glede teh predlogov bode moral kongres takoj nadaljevati ali pa tudi pričeti, ko se zopet snide v zvezinem glavnem mestu dne 14. januarja.

Med nedovršeno delo zveznega kongresa spada pred vsem predlog, ki določa obvezno vojaško službovanje, in predlogi za združenje naše vojske z vojno mornarico pod eno, in isto poveljništvo; predlog, ki določa splošno zaposlenje delavstva in vsega prebivalstva; predlog, ki določa preiskavo nespornazuma, ki je nastal med delavstvom in podjetništvom; predlog za uvedbo minimalnih plač, povzemanje kompenzacijske za slučaj nezaposlenosti, itd.; predlog za odobritev nadaljnega bilijonskega posojila Angliji; predlog za preinačanje zvezinih davkov in predlog za preinačanje družabne varnosti, znan pod imenom "social security bill".

Najvažnejši med vsemi zakonskimi predlogi je oni, ki se nanaša na položaj delavstva, kajti, ko postane ta predlog zakon, bode izredno vpljival na splošnost in na hitro povrnitev splošnosti v dobo normalnosti. Potom postavljajo se bode tudi skušalo delavske razmere v toliko izboljšati, da ne bodo strajki takorekvi kar na dnevnem redu. Strajke je sicer smatrati kot zakonito orožje našega delavstva, toda v prid splošnega prebivalstva mora kongres nekaj ukreniti, da se bode delavstvo zadovoljilo, kar bode vsekakor dobro vpljivalo na splošnost. Naj že to pomenja karkoli, delavskih pravic naš kongres ne sme kršiti in tega seveda tudi ne bode storil. Pri tem bode treba tudi upoštevati pravice neorganizovanega delavstva, katero v svoji skupnosti ne zahteva javno nastopiti in zahtevati svoje pravice.

V ostalem smo pa uverjeni, da se naši zastopnik v obeh zbornicah zveznega kongresa zavedajo svojih dolžnosti.

POROČILO IZ NUERNBERGA

Nuernberg, 27. december (ONA) — Branitelji nacističnih mogotcev so naznanili, kakšno stalšče bodo zavzemali obtoženci, ko bodo odgovarjali na obtožbo.

Iz teh objav je posneti, da bo na primer Julius Streicher, najstrašnejši preganjalec Židov, poskušal prepričati sodnike, da je bil v bistvu njihov prijatelj in protektor. Priznati je treba, da to njegovo stališče razodeva mnogo optimizma — kar je malo v skladu s preplašenostjo, katero kaže ta nekdanji tako mogočni in osorni ter naduti obtožene.

Streicher bi baje želel dokazati, da ni nikdar storil nič drugega kot pisal v svojem zloglasnem časopisu "Der Stürmer", in da se osebno ni nikdar vdeležil nobenega preganjanja Židov.

Trdil bi tudi, da je osebno interveniral v prilog mnogih žrtev v koncentracijskih taboriščih, ter da jih je osvobodil najmanj po 20 do 30 vsako leto. Privedel bo tudi priče, ki bodo potrdile, da ni imel na svojih posestvih nikdar nobenih kaznjencev, da delajo zanj.

Arthur Seyss-Inquart, ki je bil poglavitna osebnost pri organizaciji napada na Avstrijo, in pozneje fašistični gaulajter na Nizozemskem, namerava privedti nekaj 20 prič. Trdil bo, da je sprejel svojo pozicijo v Avstriji, ker je zvedel, da je Hitler sklenil, da bo zasedel Avstrijo, češ, da mu je bilo le na tem, da ustvari nekoliko boljše in znošnejše razmere za avstrijsko prebivalstvo.

Walter Funck, ki se je moralno popolnoma sesedel in je le še senca človeka in moža, namerava baje igrati "ubogo reva", ki ni vedela ničesar, niti pomenila ničesar. Trdil bo, da je bil popolnoma brez vsakega vpliva napram Goeringu ali Speeru, ter misli, da bo našel priče, ki bodo pripravljene priseči, da je bil vedno proti vojni in tudi proti ropanju in plenjenju zasedenih dežel.

Wilhelm Frick, ki je bil nekoli takozvani protektor Češke, to je, firerjev namestnik, pa se bo pritoževal, da policija v njegovem območju ni bila v njegovih rokah, ter da so odgovorni za strahovlado v tej deželi edino Streicher, Kaltenbrunner in nekateri drugi.

JUŽNE REPUBLIKE

Zjedinjene države so vložile protest pri vladi republike Paraguay radi tamonjše pro-nacistične vojske. — Pro-nacistična knjiga, katero je spisal načelnik paraguayskega generalnega štaba.

BUENOS AIRES, Argentina, 23. decembra. — Državni oddelek Zjedinenih držav je dosedaj vodil svojo protinacistično kampanjo v prvi vrsti proti vladi republike Argentine, toda sedaj je to kampanjo razširil tudi na republiko Paraguay na ta način, da je pripisal vladi republike Paraguay protest, ker tamonjša vlada razširja nacistično propagando in sicer v toliki meri, da celo generalni štab paraguayske vojske kar javno propagira v prid nacizmu.

Tozadevni protest se pred vsem nanaša proti brošuri, katero je ravnokar spisal in izdal tamonjši polkovnik, Bernardo Aranda, ki je na čelu generalnega štaba. Ime knjige je "Las Fuerzas Armadas y los Problemas Nacionales" ali "Oborožene sile in narodna vprašanja". Vsebinska te knjige je taka, da jo smatrajo Zjedinjene države v največjem protislovju z mednarodnimi določbami, katere so podpisale vse ameriške republike povodom konferenec, ki se je vršila v Chapultepec, Mehiko, in katere je podpisala tudi republika Paraguay.

V protestu, katerega so poslale Zjedinjene države vladi republike Paraguay, vlada Zjedinenih držav vprašuje, jeli vlada Paraguaya odobrava teorije, kakoršne izvaja v svoji knjigi polkovnik Bernardo Aranda. Dosedaj paraguayska vlada še ni naznanila javnosti, da je prejela imenovani protest od Zjedinenih držav.

Polkovnik Aranda v svoji knjigi hvali japonski nacionalizem, v katerem se izraza, da je "izvanreden" ter svetuje, da se ljudstvo v Paraguayu vzgodi po istem načinu. On tudi predlaga, da mora vlada poskrbeti za to, da pride vse ljudsko bogastvo in gospodarstvo v roke vlade, oziroma vojaškega poveljništva in da mora priti tudi vse časopisje v popolno vladino kontrolo.

Zunanja politika Vatikanu

Vprašanje, ali naj ima papež tudi nekaj besed pri sklepanju miru, je bilo prvič na razpravi o priliki konferenec v Jalti. — Poročevalec Overseas News Agency Donald Bell piše o tem sledeče:

Takrat, piše poročevalec Bell, — je glasom govorice v diplomatskih krogih Stalin sam končal zadevo s tem, da je na kratko vprašal, koliko divizij ima papež na razpolago za zasedbo poraženih narodov.

Toda navzlic temu je treba priznati, da je težko ignorirati Vatikan kot silo v svetu. Stranke, ki se opirajo na program katoliških doktrin, so bile na novo ustanovljene v najrazličnejših deželah Evrope. Dolga vrsta zahodno in centralno evropskih dežel je v večini ali pa deloma katoliška. Nobenega dvoma ne more biti o tem, da papežovo stališče bo našlo vsaj nekaj odmeva v vseh teh deželah, prav kot na primer tudi tukaj v Zedinenih državah.

V zadnjih tednih je Vatikan začel postavljati nove smernice svoji politiki. Dokler je bila skoro vsa Evropa v oblasti fašizma ni mogel storiti mnogo. Papež je čutil, da je nekako ujetnik nacistov, omenem pa so bili na kocki ogromni materialni interesi cerkve. V sled tega se Vatikan ni drznil nastopiti preveč odločno napram tedanjim gospodarjem Evrope. Toda zdaj, ko je fašizem poražen, se čuti zopet svobodnega, da ostro nastopi proti totalitarizmu in poskuša pridobiti na političnem vplivu s tem, da daje stroga navodila glede političnih načel, ki so dovoljena.

Najbolj pomembna poteza je bilo imenovanje novih kardinalov, pri čemer je papež na-

znanil, da namerava prelomiti stoletno tradicijo glede italijanske večine v zboru kardinalov.

Skozi stoletja so imeli Italijani večino v tem zboru. Pri temi imenovanji je štel zbor kardinalov 38 članov, od katerih je bilo 24 Italijanov. Zdaj pa si bo stalo nasproti 28 italijanskih in 42 neitalijanskih kardinalov.

S tem svojim korakom je naglašil papež mednarodni značaj katoliške cerkve. Naglašil je tudi važnost zahodne poloble, kajti več držav severne in južne Amerike je dobilo večje število kardinalskih sedežev kot dozdaj. Morda bi bilo bolj pravilno reči, da je papež naglaševal važnost zahodnega sveta. Papež se zaveda, da je Italija neizmerno izgubila kot politična sila, da je postala slabotna država in da je celo njena neodvisnost ogrožena. Rim je torej prenehal biti politični center velike sile.

Papež pa si prizadeva, da vrne Rimu nekaj tega mednarodnega pomena ter mu vlije novih sil. Katolicizem se kot duhovna sila vojne ni vdeležil in zategadelj tudi ni mogel biti premagan. Toda nikdo ne more prezreti dejstva, da je bilo mnogo katoliških držav kruto udarjenih v tej vojni. Trdnjave katolicizma so bile Italija, Avstrija, Poljska, Madžarska, Francija in Španija. Vse so trpele — in noben izmed članov velike trojice ne

predstavlja katoliške dežele.

Vatikan poskuša torej prenesti težišče na nevtralne dežele, in kjer le mogoče, na zmagoslavne. Največje vprašanje v vaticanski politiki v preteklem letu je bilo vprašanje odnošajev s sovjeti. Mnogo je bilo prizadevanja, da se ustvari modus vivendi med Vatikanom in Sovjetsko unijo. Prvi korak so celo napravili Rusi, ko je Stalin pozval Orlemanskega v Moskvo in mu dal zagotovilo, da sovjetske oblasti nikakor ne bodo preganjale katoličanov v svojih okupacijskih predelih. Toda pokazalo se je, da je vse zastoj, in da namerava Vatikan vztrajati na svojem stališču, ter da vsaj začasno ni nobenega upanja na umiritev odnošajev med Sovjetsko unijo in Vatikanom.

Svetovna situacija, ki izvira iz tega je polna nevarnosti in negotovosti. Vse države brez izjeme — torej tudi Sovjetska unija — priznavajo versko svobodo le pod pogojem in z predpostavki, da bodo privrženci dotične vere lojalno izpolnjevali svoje dolžnosti napram državi. Ako Sovjetska unija in socialistična Poljska ne morejo računati na to lojalnost, bo neizogibna reakcija, da se bo protiverska oziroma proticerkvena propaganda podvojila — a to bo ustvarilo nezdravo razmerje.

Konferenca v Moskvi je odstranila nevarne zapreke v odnošajih zaveznikov. Tudi to vprašanje verskih odnošajev je treba razčistiti. Upati je, da bo papež to sprevidel in krenil na nova pota.

19 premogarjev se še pogreša

Pineville, Ky., 31. dec. — Rešilna dela, ki se vrše v bližnjem premogovem rovu, kjer se je pripetila razstrelba plinov, je, v kolikor je dosedaj znano, umrlo pet premogarjev, in devetnajst se jih še vedno po reša. Rešeni premogarji se v bolnici dobro počutijo in bodo brezskrbno okrevali in le eden rešenec je umrl.

Včeraj popoldne so se rešilna moštva morala zopet umakniti ognju, dimu in strupenim plinom.

Draža Mihajlović — baje zopet v južni Srbiji

Potom današnjih radijskih sporočil, se iz Londona javlja, da je prosluli kvizling in bivši general, Draža Mihajlović zopet v južni Srbiji, kjer se mu je baje posrečilo zbrati malo četo "skraljevašev", kateri so pričeli ropati v imenu ostavljenega "kralja" Petra. Poročilo prihaja iz Londona in ker je znano, da Anglija skuša ribariti proti Jugoslaviji, je imenovana vest najbrže nesnovana.

Zadnji dan županovanja mayorja La Guardia

Župan našega mesta, Fiorello La Guardia, je dovršil svoje županovanje kot 87ti župan mesta New Yorka in izročil svoje dostojanstvo svojemu nasledniku, William O'Dwyerju.

Včeraj, v nedeljo, je La Guardia zadnjikrat govoril po mestnem radio in se poslovil od svojih somesčanov.

Kupite en "extra" Victory bond pred koncem leta.

O devaluaciji francoskega franka

Pariz, 26. decembra (ONA) — Razgovori z najrazličnejšimi Francozi so mi pokazali, da vzroki devaluacije francoskega franka n'kakor niso jasni vsemu prebivalstvu. Tudi o tem si narod ni na jasnem, kakšne bodo posledice tega koraka.

Poročevalec Overseas News Agency poroča o tem sledeče:

Komunistična stranka je bila proti vsaki devaluaciji, ker je prepričana, da bo to povzročilo, da ljudstvo ne bo imelo nobenega zaupanja v francoski denar, tako da bo vsako skušal za svoj denar kupiti karkoli. Posledica pa bo druginja, ki bo povzročila potrebo nove devaluacije — pot, ki vodi naravnost v neomejeno inflacijo.

Ministerski svet je moral odločiti, da se zvišajo cene vseh prevoznih sredstev za polnih 50 odstotkov — to pa je najboljšje znamenje, kako so v zadnjem času narasle cene življenja.

Ti krogi, ki so proti revaluaciji, trde naslednje: Pomotno je bilo misliti, da je bilo treba

Srbska cerkev za ločitev od države

BELGRAD, 21. decembra. — Sveti sinod srbske pravoslavne cerkve je informiral vlado maršala Tita, da ne bo vodil episcopije proti ločitvi cerkve od države. Ločitev določa nova jugoslovanska ustava.

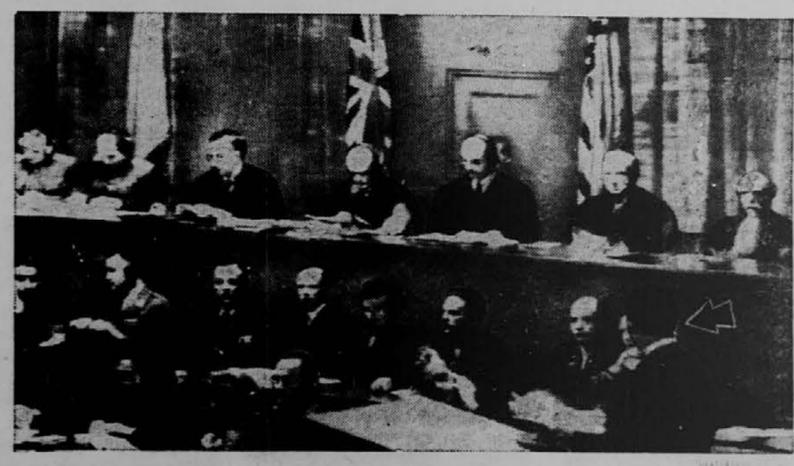
Sinod je apeliral na ustavno skupščino, naj upošteva njegove želje glede sklepanja porok, verskega ponka in cerkvenih sodišč.

izvesti devaluacijo še pred 1. januarjem, ko stopi v veljavo sporazum iz Bretton Woodsa. Ta sporazum predvideva rok čakanja od trideset dni, v teku katerih je bilo pa vedno mogoče izvesti devaluacijo. Dalje poudarjajo ti krogi, da je poglavitna potreba Francije uvoz in ne izvoz. Bolje je bilo torej kupovati s frankom, ki je štel 50 frankov za 1 dolar, kot zdej s frankom katerega kurz je 119 za en dolar.

Francija ima še močne rezerve dolarjev in še večje kredite — čemu torej devalvirati?

Oni, ki so izvedli devaluacijo, pa poudarjajo, da Francija dozdaj ni bila v stanju, da zadosti zahtevam svojih trgovskih dogovorov, ker je bilo vse njeno blago predrago za izvoz.

SODNIJSKA RAZPRAVA V NUERNBERGU

Sodniki in njihovi namestniki na sodnijski o brunavi v Nuernbergu, Nemčiji, proti nemškim vojnim zločincem.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.— ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.— ZA JUGOSLAVIJO — \$3.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA "Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobote, nedelj in praznikov. "GLAS NARODA," 215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: Chelsea 3-1243

Dohodninski davki za 1946

1. januarjem bodo vsi dohodninski davki znižani in od imenovanega dne nadalje bodo tudi delodajalci odračunavali manjše svote denarja od Vaših in naših tedenskih plač. Oni ljudje, ki dobivajo le majhne plače, kljub temu, da se pri svojem delu pote in da delajo "v potu svojega obraza", bodo veselo iznenadeni, kajti tem ljudem sploh ne bode treba v nadalje plačevati dohodninskih davkov. Bivši ali desluženi vojniki, bodo dobili še posebne olajšave. Oni naši naročniki, ki so takozvani delodajalci, bodo tudi zadovoljni, kajti od njihovih dobičkov jim bode v nadalje ostalo več denarja, kakor dosedaj. Skratka, sedaj povest o dohodninskem davku je dokaj zanimiva.

Glasm novega zakona o dohodninskem davku, bode v tem oziru vsakdo na boljšem, kakor je bil tekom vojne, ko je Anglije potrebovala nepregledne svote denarja naših davkoplačevalcev.

Vsi oni naši čitatelji, ki so — milijonarji, morajo z veseljem uvaževati dejstvo, da bode njihov dohodninski davek znižan kar za sedem odstotkov, in oni čitatelji, ki se morajo preživljati od dela svojih rok, morajo biti tudi veseli, kajti znižanje njihovega davka bode kar sto-odstotno, tako, da jim ga sploh ne bode treba plačevati.

Tudi korporacijam ne bode v nadalje treba plačevati takozvane naddavke, katere je bilo dosedaj treba plačevati v slučaju, da so bili dobički te ali one korporacije nekako greveliki.

In člani rodbin, za katere mora glavar te ali one rodbine skrbeti, bodo v nadalje zanj vočje vrednosti, kakor do sedaj. Skratka: nikdar v zgodovini davkov, ni zvezina vlada davke tako pomajšala, kakor sedaj po končani drugi svetovni vojni.

In sedaj čitajte nekoliko podrobnosti o bodočih dohodninskih davkih:

Normalni, triodstotni davki — ostanejo neizpremenjeni in te bo treba tudi v nadalje plačevati. Od teh davkov je pa dovoljeno odbiti za vas \$300 in po \$500 dolarjev za vsakega člana Vaše obitelji, za katerega morate skrbeti. Za leto 1946 je dovoljeno odbiti le \$500. — Oni čitatelji, ki so še vedno oženjeni in razum žene nimajo drugih članov svoje obitelji, in kateri zaslužijo le po \$1000. na leto, so prosti dohodninskega davka. In oni, ki so tudi še oženjeni ter imajo le po enega otroka, ki ne dela, so prosti dohodninskega davka za toliko dobo, dokler ne zaslužijo \$1500. na leto. Na ta način bomo leta 1946 imeli 12,000,000 državljanov, katerim sploh ne bode treba plačevati dohodninskih davkov.

Takozvani naddavki (surtax) bodo znižani za tri odstotke. Leta 1945 je bilo treba plačati po 20 odstotkov na prvih \$2000. čistih dobičkov. Ti davki bodo sedaj znižani na 17 odstotkov, kar je tudi nekaj, in odbitek zgoraj omenjenih treh odstotkov je tudi v tem slučaju veljaven. — In končno, ko izračunate vaše dohodninske davke za leto 1946, zamorete še od skupne svote vaših dohodninskih davkov, odračunati nadaljnih pet odstotkov. Ta svota bode prišla prav za nakup tobaka, cigaret in smok. Oni rojaki, ki se pri kadenju poslužujejo čibukov, kalumetov in nardjilejev, niso pri tem vpošteiti.

Vojakom ni potreba plačevati dohodninskega davka in jim sploh ni potreba izpolniti tozadavnih uradnih listin. Oni vojniki, ki so plačali kak dohodninski davek od leta 1940 nadalje, lahko to prijavijo in zahtevajo, da se jim ta denar eventualno povrne. To zahtevo lahko vložite do 1. januarja, 1947.

Vse podrobnosti glede sedanjih in bodočih dohodninskih davkov je lahko dobiti v vsakem zvezinem uradu domačih davkov, oziroma v uradu, ki je znan pod imenom: Office of Collector of Internal Revenue."

NOVA IZDAJA

Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete semljevide vsakega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 215 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Kaj bo s Francovo Španijo?

NAPISAL ZA (ONA) — DONALD BELL

Mnogo je znamenj, ki napovedujejo, da bo Francov režim moral iti še v teku leta 1946 — četudi si velesile se niso na jasnem glede sredstev, ki bodo uporabljena v to syrho. Oglejmo si nekoliko ozadje tega trnjevega problema.

Rušija je že ponovno izjavila, da ne bo trpela nobenega fašističnega režima na evropskih tleh. Rusko časopisje in in radio vodita zdaj že dolge mesece kampanjo, v kateri pozivata španski narod naj se znebi svojega diktatorja.

V Potsdamu so veliki trije ostro obsodili španski režim, toda pokazalo se je, da gole besede ne zadostujejo. V tej počasni likvidaciji fašizma v evropskih deželah je zdaj nastopil čas, ko bo postalo neizogibno, da se ukrene nekaj tudi proti generalissimu Francu.

Francija je postala Britaniji in Zjedinjenim državam uradno noto, v kateri je predlagala, da naj se velesile sporazumejo glede svojega nastopa proti Španiji in doženejo, ali ne bi bilo umestno, da priznajo republikanski španski režim. Ta nota je spravila Britanijo in Ameriko v dokaj težek položaj, kajti če je bil francoski zunanji minister formalno v pravem, da te note ni naslovil obenem tudi Rusij, je vendar jasno, da bi Rusija — navzlic temu, da ne vzdržuje nobenih diplomatskih odnošajev v Francovo vlado — sumničila zahodne velesile da jo hočejo obiti pri teh pogajanjih in da snujejo zahodni blok, katerega Rusija noče. Verjetno je radi tega, da se razpravlja o tem vprašanju na sedanji konferenci v Moskvi, in sicer to tem bolj, ker se formalno Francija nahaja v sličnem položaju — Francija namreč tudi nima rednih diplomatskih odnošajev s Španijo.

Nastop proti Španiji bo torej moral biti skupen — Amerika, Velika Britanija, Rusija in Francija morajo najti skupne pot, da se lotijo tega problema. Kakšno je stališče teh dežel napram Francu?

Prvič so tu ideološke razlike in pomisleki, katerih ne velja prezreti. Dogodki so nam pokazali, da je vsak fašistični režim nevaren vsemu svetu. — Drugič pa ima vsaka teh dežel svoje posebne vzroke, radi katerih si želi, da bi bilo kmalu konec Francovega vladanja. — Za Francijo je to zadevo notranje varnosti, ker ne more biti dobro za deželo, da ima sosed v bližini, ki bi dajala zaslonbe višijskim elementom in kolaboracionistom. Povrh tega pa se nahaja na francoskih tleh preko 200,000 španskih republikanskih beguncev, ki so se borili v francoskem osvobodilnem gibanju. Zjedinjene države ne morejo imeti nobenega upanja, da bodo mogle iztrebiti fašizem v državah latinske Amerike, dokler ima oblast na Španskem — noben angleški državnik ne bo pozabil, da je bil Gibraltar tekom zadnje vojne dolgo v nevarnosti, da ga Nemci napadejo s podporo Francove Španije. Prišlo je zdan na dan, da je bil Franco leta 1940 rade volje pripravljeno pridružiti se osišču in da je zahteval kot plačilo za svojo 'zvestobo' francoski Maroko in angleški Gibraltar. Ako ne bi bil Ribbentrop poskušal biti bolj prefrigan kot Franco, bi bila naša invazija Severne Afrike postala nemogoča. Rusija pa, ki je proti slehernemu fašističnemu režimu na evropskih tleh, je prav posebno zainteresirana na vseh vzhodih in izho-

dih iz Sredozemskega morja. — Prodrati na prosto skozi Dardanele, to Rusom ne bo mnogo koristilo, ako bodo potem še vedno zaprti v notranje morje, zadrženo na obeh straneh. — Morda je celo v tej točki iskati največje težave za rešitev španskega problema. Angleži se boje, da ne bi po prevratu na Špankem prišlo na oblast komunisti — radi tega si žele bolj konzervativne rešitve, da ne bi ruski vpliv prodr predaleč na zahod v Evropi.

Ne glede na to, pa je postalo neizogibno, da velesile na-

stopijo na španskem proti režimu generalissima Franca. Najbrže bo že grožnja takega skupnega nastopa zadostavala, da se oslabilni diktatorski režim sam od sebe sesede. Moskvska konferenca zunanjih ministrov treh poglavitnih velesil mora najti pot in sredstva, da prevrne na španskem fašistično diktaturo, katero sta z neposredno intervencijo vzpostavila Hitler in Mussolini, diktaturo, ki je po čudnem naključju preživela smrt obeh zlih duhov Evrope in zlom njunih carstev.

PARTIZANSKI ARNAUTLUK

V Arnautluku, kateri deželi pravijo zapadnjaki "Albania" radi tamošnjih belih kraških gor, so se tekom zadnjih tednov izvršile velikanske spremembe. Tamošnja Demokratična Narodna Fronta, oziroma Partizani, so kot prvi korak njihovega vladanja, — osvobodili vso plodonosno zemljo na ta način, da so zaplenili to zemljo in pregnali iz dežele vsch deset fevdalnih arnautskih rodbin, ki so bile lastnice vseh najboljših in največjih zemljiških posestev v deželi.

Te rodbine so bile lastniki stoterih vasi v katerih so fevdalni lastniki vladali po načinu srednjeveških evropskih vladarjev. V imenovani balkanski deželi je le malo ravnega polja, ki je radi tega za tamošnje prebivalstvo neprecenljive vrednosti. Tamošnji kmetje obdelujejo vso zemljo, ki se dviga od ravnin po gorovju, tako da z kamenjem ohvarujejo in preprečijo odnos plodovitve zemlje na gorskem pobočju. Medtem, ko pri nas v Zjedinjenih državah, merimo farme po številu akrov, merijo v Arnautluku plodonosno zemljo po — štirjaskih čevljih, in vsaka pogorska njivica je skrbno obkoljena z kamenjem in skalami, tako da deževje to zemljo ne zamore odnesti.

Več stoletji so tamošnji kmetje sanjali in želeli, da bi končno prišla doba, ko bodo postali posestniki zemlje, katero so morali obdelovati v prid in korist veleposestnikov, — kateri so običajno živeli v Parizu, Rimu in Londonu, kjer so zapravljali ljudski denar, kakor je to bil do nedavna običaj med balkanskimi izkoriščevalci tamošnjih narodov. — Polovica vsega, kar so kmetje zajedno z svojimi ženami in otroci pridelali, morali so oddati v prid omenjenim londonskim postopcem in odurom. Kmetje so vedno želeli, da bi postali lastniki zemljišč, katero so morali obdelovati, ako ho hoteli bomo živeti, toda vsi njihovi poizkusi doseči to potom reform in vsestranske agitacije, so se vedno izjalovili, kajti njihova trinška vlada je to vedno preprečila, kajti londonski lopovi so bili tudi lastniki prejšnje vlade.

Toda sedaj, po svetovni vojni, se je tamošnje srednjeveštvo popolnoma spremenilo. Kmetje so dobili lastninske listine, katere jim jamčijo, da je vsa zemlja, ki jo obdelujejo, — njihova neoporekljiva last, in da jim v nadalje ne bode treba več skrbeti za one lopove, kateri so od žuljev kmetjskih rok živeli razkošno v inozemstvu.

Dne 25. novembra, oziroma tri mesece potem, ko je tamošnja partizanska vlada Demokratične Narodne Fronte potrdila predlagane zemljišne reforme, je vlada razdelila med kmete zemljiške posestne listine kot jamstvo, da so

kmetje postali lastniki zemljišč, katero so morali preje obdelovati v prid svojih izkoriščevalcev.

Konfiskacija zemljišč, katero so lastovali fevdalni veleposestniki, se je izvršila dokaj lahko, kajti vsemu narodu je bilo znano, da so prejšnji lastniki teh zemljišč tekom vojne navdušeno delovali v prid nemških in italijanskih naci-fašistov in kvizlingov. Vse prejšnje lastnike, kateri so bili slučajno v deželi, in ki niso bžali, je narod enostavno vjel ter jih sodil kot kvizlinge potom narodnih sodišč. Te lopove je narodni vodja, Enver Hodja, uradoma proglasil za narodne izdajalce, ki niso dobili za omenjena zemljišča nikake odkupnine, in le oni posestniki, o katerih je znano, da niso tekom vojne delovali v prid naci-fašistov, bodo dobili kot svojo bodočo last, mali del njihovih prejšnjih zemljišč — ako bodo slednja sami obdelovali.

V Arnautluku niso uvedli kolektivizacije, kajti zasebna last zemljišč se pripoznava. Razdelili so pa zemljišča veleposestnikov med kmete, kajti ta zemljišča so predniki veleposestnikov dobili od Turkov, kateri so vladali deželi vse od srednjega veka pa do leta 1912. Glasom novega zemljiškega zakona, v deželi ne zamore nihče imeti več kot petdeset akrov veliko zemljišče, ako to zemljišče v resnici obdeluje.

Na ta način postala je sedaj še ena balkanska dežela v resnici svobodna.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

RAZGLEDNİK

ZGODOVINSKI DNEVI V DECEMBRU

Dne 1. decembra, 1816, so otvorili v Baltimore, Md. prvo plinovo razsvetljavo v Zjed. državah.

Dne 3. decembra, 1808, je Napoleon osvojil Madrid, glavno mesto Španske in odpravil katoliško inkvizicijo, oziroma mučenje "nevernikov".

Prvi časopis je prišel izhajati dne 4. decembra, 1776 v Burlington, N. J.

Električno razsvetljavo mesta Philadelphia, Pa., so uvedli dne 4. decembra, 1881.

George Washington, je bil izvoljen v drugič predsednikom Zjed. držav potom elektorata, dne 5. decembra, 1792.

Cristobal Colon ("Kolumb") je odkril otok Haiti dne 6. decembra 1492 in je dal otoku ime "Hispaniola".

Japonci so napadli Pearl Harbor na otoku Oahu, Hawaii, dne 7. decembra, 1941 in istega dne napovedali vojno Zjedinjenim državam in Angliji.

Istega dne, leta 43 pred Kristom, so vojaki Marka Antonia, umorili Cicera.

Ustanovitev delavske organizacije "American Federation of Labor" se je izvršila v mestu Columbus, Ohio, dne 8. decembra, 1886.

Mirovno pogodbo med Špansko in Zjed. državami, so podpisali dne 10. decembra, 1898. Otoki Puerto Rico, Guam in Filipini so postali last Zjed. držav. — Mississippi je postala dvajseta država Zjed. držav, dne 10. decembra, 1862. — Istega dne leta 1856, je zgorela katedrala mesta Montreal, Kanada.

Pilgrimi so se izkrcali v Plymouth, Nova Anglija, dne 11. decembra, 1620. — Istega dne, leta 1816., je postala Indiana devetnajsta država Zjedinjenih držav.

Guglielmo Marconi, je poslal prvi brezžični brzojav preko Atlantika dne 12. decembra, 1. 1901. — Istega dne, leta 1542 je Jansen Tasman odkril otocje New Zealand.

Dne 13. decembra, 1893, je postal teritorij Utah, država v okviru Zjedinjenih držav.

Glavar Američanov narodov Sioux, Tatanka Yotanka, ("Sitting Bull"), je bil ubit v vojaškem taborišču pri Grand Riverju, N. Dak., dne 15. decembra, 1888. — Istega dne leta 1859 so Boeri premagali Angleže v bitki pri Colenso, Južna Afrika.

Simon Bolivar je združil sedanji republiko Colombia in Venezuelo dne 17. decembra, 1858.

Določba odprave sužništva v

Kupujte Victory Bonde potom Pay-Roll Savings Plan.

Zjedinjenih državah je postala ustavnoveljavna dne 18. decembra, 1865. — Istega dne leta 1821, so otvorili vseučilišče države A labame.

Williamsburški most med Manhattanom in Brooklynom v New Yorku, je bil izročen prometu dne 19. decembra, leta 1906. — Istega dne leta 1907 se je pripetila razstrelba plinov v premogovnem rovu pri Jacobs Creek, Pa., — 239 premogarjev je bilo ubitih.

Država Texas je proglasila neodvisnost od Mehike, dne 20. decembra, 1835.

Josip Stalin, generalissimo Sovjetske Rusije, je bil rojen dne 21. decembra 1879.

Prvi prevoznik parnik na Hudson Riverju, je prišel z prometom med New Yorkom in Jersey City, N. J., dne 22. decembra(1661.

Teritorij Louisiane je postal last Zjedinjenih držav, dne 22. decembra, 1803.

Bombardovanje trdnjave Fort Fisher, N. C., se je vršilo dne 24. decembra, 1864.

AUTOGRAPHED COPIES of Louis Adamic's BOOKS

available for gifts to your friends—for your own library shelves

JUST PUBLISHED:

A NATION OF NATIONS
A new, thrilling view of the real America and all the citizens of our nation. Based on seven years research, readable as a fine novel. \$3.50

OTHER BOOKS BY LOUIS ADAMIC STILL OBTAINABLE:

MY NATIVE LAND
... It proves that an enduring world peace hinges upon an entirely new Yugoslav state, built from the bottom up. — (Chicago Sun) \$3.75

THE NATIVE'S RETURN
A best-seller of 10 years ago, now generally considered a modern classic, this is the author's first book about his native Yugoslavia. — Now in the 24th edition. \$2.75

FROM MANY LANDS
"An epic, in the heroic sweep of its material, From Many Lands is among the great books of our day." — (N. Y. Times) Awarded 1911 Annisfield Prize, 14th edition. \$3.75

TWO-WAY PASSAGE
In its 12th edition. — Many well known people have commented favorably on this book. "... It opens vistas!" \$2.50

MY AMERICA
Nearly 700 pages of closeup on our American life: "the most comprehensive volume on the current United States." Required reading in many colleges, 14th edition. \$4.00

WHAT'S YOUR NAME?
The comedy and tragedy of "foreign" names in America. Some of the author's best writing, most in story form. \$2.50

LAUGHING IN THE JUNGLE
In Laughing in the Jungle, "Louis Adamic touches greatness as a story-teller." \$3.50

THE HOUSE IN ANTIGUA
The story of one of the oldest and grandest private dwellings in the Western Hemisphere in which Mr. Adamic spent a few weeks in 1937. \$3.50

You can place your order with:

"GLAS NARODA" (Book Department) 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA" 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Pisma iz stare domovine

IZ KNEŽAKA NA PRIMORSKEM

Warren, Ohio. — Dobila sem pismo iz starega kraja od moje sestre, ki ne slutim, da moga dobrega moža ni več med živimi. Pisala sem ji štirikrat, le to pismo sem dobila od nje in eno pismo od mojega pokojnega moža brata hči. Prosim Vas, prosim, da mi pošljete to pismo od sestre. Pismo je priča, da je resnica, kar je bilo pisano, da so počeli nečloveški podležji z našim mirnim ljudstvom in starem kraju. Bog je rekel, da je dal prostost vsemu svetu; delaj kar hočeš, pa ne boš dokler hočeš, tako je pravice zadoščeno. Sočutje izrekam vsem prizadetim. Pokojni, ki so svojo srčno kri prelili za narod in svoje, daj Bog jim rajsko veselje in plačilo pri Bogu. Za ubogi narod živela svoboda. Bliznjaki se nam v kratkem lepi božični prazniki ali srec moje — ni ga več tudi mojega dobrega soproga; ni bilo mu dopuščeno dočakati vrnitev dragih sinov iz vojne. Bog ga je prej poklical v večnost. Naj mu sije večna luč. Voščim vsem zdrave, srečne in vesele božične in Novoletne praznike. — vsem naročnikom in bralcem "Glas Naroda". — *Ivana Šajn*. (Cenjena Mrs. Šajn. — Oprostite, ker ni bilo nam mogoče preje Vaše pismo priobčiti. Nabralo se je toliko pisem iz starega kraja in skušali bodemo, kakor hitro mogoče jih urediti in priobčiti v listu. — Urednik.)

Pismo, ki ga je dobila Mrs. Šajn od svoje sestre se v pripisu glasi:

Knežak, 20. oktobra, 1945.

Draga mi sestra in cela tvoja družina: — Najprej ti naznanim, da sem prejela tvoje težko pričakovano pismo po dolgih 5 letih. Jaz ti bi bila že prej pisala ali nisem bila sigurna, da ste še na starem mestu. Draga sestra, jako mi ni všeč, da so tvoji sinovi tudi trpel v vojsko, in ker jih nimaš še doma. Zmirlaj sem bila v skrbeh za vas, pa ste bili tudi vi tam prizadeti, in vendar vam jih je ljubi Bog ohranil se pri življenju. Saj vedno molim tudi za vas po svetu. Oh, ko bi ti sestra vedela, koliko slabega in največ straha smo prestali. Silno grozno je bilo še pred italjanskim razpadom, kako so vse okoli naše vasi Brkine, vasi gorele. Malni, Postenje in Mereče, in vse Brkine. Ubogi ljudje, kako so jih fašisti ubijali. V Bitini 40 gospodarjev na enkrat. Dali so jih v vrsto pa postrelili. V Čičariji so jih kar žive v ogenj metali. Pa tudi nedolžnim otrokom in starčkom niso prizanesli. In potem... po razpadu Italije, smo pa trpeli pred Nemcem. Posebno moški so se mogli kaj skrivati, in življenje vagati. Vse koticke v hiši, v stalah, in po podih, vse so preiskali za moške. Odnesti so obleko, mast, meso in obuje, kar so dobili v roke, so pobrali, prav vse, in na Pezalco in kasarno so nas nagnali. Hiše smo morali zapustiti odprte, da so obrabli in delali, kar so hoteli.

Moške in dekleta so odvedli v Nemčijo. Bil so tam do razpada nemškega. A veliko dosti jih je pogoltnila Nemčija; jih ne bo nikdar več nazaj. Bombardiranje je pa jih še več pobilo. Jeriša, našega soseda, ki ima Micko Škrbčev, ga ne bo več. Je zapustil 5 otrok, 4 punčke in enega fantiča, starega 3 leta. Potem Tone Tišlerjev, (vaši sosed), ki je poročen z eno Bečanko, ga tudi ne bo več. Potem Karabinov, ta starši sin, in še drugih dosti je zasulo, jih ni nazaj več. Bog ve, če so živi ali mrtvi.

Dekleta, ki so bile poslani v Nemčijo, so morale tam služiti zastoj; moški težko delati. — Nas so Nemci popolnoma razdajali. Kar še drugo niso vzeli, so nam ponoči velike prešiče iz svinjaka pobrali. Jaz in hčerka Tina, smo vse slišale, in smo jokale, oglasiti se nisimo upale, kajti nas bi prece ubili. Junček je tudi šel iz štale.

Dva leta nobeden ni smel v gozd po drva, ljudje so tvegali življenja, alko so šli; če so jih dobili so jih na mestu ubili. Tri Bečane so Nemci ssekali v gozdu, ko so drva peljali. Novčka, Jožefovega, naše bratranke sina Zefe Markove, Jakšetovga in enega Palčena iz Palčja. Strašno so jih prej mučili. Naš Janez, moj sin, so ga vzeli v Nemčijo in ker so v Reki bili 14 dni, so ga vendar dali s prošnjo, da ne sliši nazaj domu. — Od takrat je tvegalo svoje življenje in ako bi ga dobili, bi ga na mestu ubili — ne prestanto je nosil živca za partizane nešteto krat v gozd. Tino, moja hčer, bi tudi vzeli kot druga dekleta, a ji je župan prosil za nas, kar jaz mati sem bolela, nimam drugega kot njo edino, in so jo vendar pustili.

Draga sestra, zdaj pa ti hočem samo male popisati o tej vojni, ko so vdeli partizani iz gozda na Nemce in četnike. Strašno so padale kroglice na Knežak, Nemce in četnike so spodili. V hišah smo se tiščali, pa jokale. — Potem pa, kar na enkrat, je bilo veliko veselje med vaščani, ko so prišli partizani v vas z slovenskimi zastavami. To je bilo veselje zopet.

Zdaj ti ne bom več pisala, ker bi želala čim prej, da to pismo odjam na aeroplan, da bi ga ti prej dobila. Toliko ti še dam vedeti, da

smo ostali še živi in zdravi in da nam je ostal še dom, kar Bogu hvala. Zdej še Flikarica in Zbrgačka vas pozdravijo, in Venceta sinu prosijo, naj se jim oglasi kako je žnjimi. Pepa Birtova te pozdravi in če veš kaj o njeni sestri Zaneti.

Zdej sprejmi od prijateljev in sorodnikov pozdrave, ti in mož Tone, in vaši fanti in nevesta vaša. Najbolj te pozdravlja ljubeča sestra.

IZ BABINEGA POLJA NA NOTRANJSKEM

Mr. Anton Troha iz Barberton, Ohio, je dobil pismo od svoje svakinje, Ane Ožbolt, datirano 30.X.1945, ki se glasi v prepisu:

Babinpolje, 10.30.1945.

Tisoč in tisočkrat pozdravljeni dragi moji: — Kako naj začnem moje pismo, dragi moji, jaz ne vem. V začetku mojih vrstic, prejmi te najlepše pozdrave od družine Šimantove. Koliko je je še ostalo ali kaj da je ž njo. Vam hočem v tem pismu napisati, kaj se je zgodilo z našo družino. Že dolgo si nisimo mogli dati pozdrave in novice eden drugemu, sedaj pa je prišel čas, ko si lahko sporočimo eden drugemu. Ali žalibog, novic in kakšnih, da jih ne more roka opisati. Ne da se povedati, kako so vse žalostne in hude moje novice. Težko in obupno je moje življenje. Vi pozdravljate v vašem pismu tudi Francetove brate. Ali, dragi moji, ostala sem sama, sama z mojimi petimi otroci. Brez gospodarja in tudi brez hiše.

Dragi moji, mi smo ob vse prišli. Kar nam ni pogorelo, ko so nam Italjani požgali, so nam pa še vse pobrali, živeli in obleko. Ostali smo skoroda nagi, lačni smo bili.

Ko nam je pogorela hiša, so šli mati k Jovanu h Franetu. Ne morem, dragi moji, tej ubogi moji siroti kupiti ne za obuti, ne za obleči. Kolikokrat kličemo: "Moj Bog, moj Bog, kdor je tega kriv, naj se pogrezne, naj zemlja živega požre." Nič ni čudnega, če zmanjka v času vojne enega od družine. Ali kakor je sedaj pri nas prišlo, to je nekaj hudega. Kar 4 moški nam manjkajo. To je bilo takole: — Pridrveli so Italjani, velika vojska, večina so oni grdi fašisti, na dan 28. julija leta 1942, ko je bila največja košnja. Moški so bili zapostavljeni doma. Bili so po lazah, kakor smo bili tudi mi, bili smo v požariščah. Na večer 28. julija je bil dan ukaz, da morajo vsi moški do 50. let starosti vsi v šolsko poslopje, da jim bo tam prišel velik oficir, Italijan, naredit govor. Rekli so, da se ni treba nič bati, da vidijo, da so vsi moški doma, in da niso v gozdu. Moški pa, nič ustrašeni, so šli vsi takoj v šolo, šli so še starejši. Na večer pa pride eden k njim pogledat, in pravi, da naj do jutra vsi v šoli počakajo, da ni še tistega, ki bo imel govor. Rekli so jim, da naj bodo brez skrbi in tudi brez strahu, da ne bo nič hudega nobenemu. Šola je bila vsa pod stražo. Prišel je drugi dan. Nesli smo jim zjutraj malo jesti in tudi tobaka smo jim dali, ali bili so tako žalostni in tudi prepredeni, da so bili še malo živalni. Bilo je okrog 9 ure dopoldne, nastane veliko pitje, vsi grejo iz šole, — stekli smo gledat, kam jih bodo gnali, — gnali so jih do Petra, na cesti so stali v vrsti postavljeni ubogi moški in čakali zaslisanje. To je tisti njihov govor, ki so ga čakali v šoli. Ušel pa je bil prej Anton Janež, po hišnem priimku Kunštel Tone, vi ga poznate, ta je sprevidel. — Bila je sodba: eni na gmajno, da bodo vstreljeni, in druga pa, da gredo v internacijo v Italijo na otok Rab. Tisti dan je šlo iz Babinega polja 98 moških, 49 so jih tisti dan vstrelili, 49 so jih pa odpeljali.

Naše so vse 4 odpeljali, pa nismo smeli nič do njih, in tudi nič govoriti z njim, ko so jih nalagali na avtomobile. Rečem vam, to je bil sodnji dan za nas vse. Ne vem, kako smo to prestali. Klical me je France, da naj grem k njemu z malo eno leto staro Ivanka, pa me je Italjan pahnil v stran, da bi bila še kmalu padla. Bili so odpeljani na otok Rab in iz Raba so na tisoče pisem pisali in prosili, da naj jim pošljemo pakete, — a ne enega pisma nisimo dobili, — in ko so bili že mrtvi, sem pa dobila 9 pisem naenkrat, in sem čitala že od pokojnih, kako prosijo, da naj jim pošljem kruha. Morili so jih z gladom in mrazom, in s težkim delom. Dajali so jim nekaj piti, samo da so prej pomrli. Umrli so pa: Janez, on je prvi umrl, dne 12. novembra, 1942; Lojze je umrl 23. novembra, 1942; Tone 7. decembra, 1942; moj mož in oče 5 otrok, on je pa umrl in nas zapustil 15. januarja leta 1943. Enako je tudi umrl Franetov Janez.

Nimam več kaj pisati, dragi moji, naj bo zadosi za enkrat, bom pa še drugič kaj več, če mi odpisete nazaj. Še to vam moram povedati, da je v Babinem polju pogorelo 34 hiš. Sedaj vam pa še kličem: bodite tisočkrat pozdravljeni, od moje revne družine (Šimantove) — Ana Ožbolt.

Jugosl. žena v borbi za svobodo

Izčrpano iz knjige: "BORIMO SE", ki jo je izdalo Uredništvo "Naša Žena" v Sloveniji.

Tudi Primorski je zasijala svoboda

Ko so prišli prvi partizani na Primorsko, so jih žene navdušeno sprejela. Skrivaj so jim prinašale jedi, da navadno domači še vedeli niso. Kar cele edince so vzdrževale in jih vedno pravočasno obveščale o kretanju sovražnika. — Odkod ta velika zavednost?

Pravijo, da človeka tisto najbolj izuči, kar je sam izkusil na lastni koži. Primorke so udarce fašizma prebridko izkušale dolgo dobo pet in dvajsetih let. Vse od zaporov, zatiranja slovenske besede, volje in zavesti pa tja do poniževalnih klofut, ki so jim jih delili fašisti, do nečloveškega mučenja in do tistega preganjanja, ki so ga njihovi otroci morali pretrpeti od fašističnih učiteljev in učiteljic, ker so jim bile matere Slovenke. Na vas ta ponižanja so Primorke vedno in vselej odgovarjale z upornostjo in samozavestjo. Vere v tisti dan, ko jim bo "olična vejica zvetala", niso nigdar izgubile. Ker so z zaupanjem verovale v ta dan, so vsa leta vztrajno učile doma svoje otroke slovenske besede ne samo govoriti, marveč tudi pisati in brati.

Nek prirodni notranji čut je dal Primorkam nekaj mesecev pred polomom Italije čuti, da se bliža z neugnanim korakom nekaj velikega, nekaj, kar jim bo dalo spoznanje, kaj je svoboda. Saj so že tri mesece pred tem dogodkom kupovale po mestih blago v narodnih barvah, da bodo takoj, ko jim bo glavo pokazale, da so Slovenke pripravljene na to. Tako so že prvi dan po osvoboditvi Primorke z njihovih hiš pozdravile mlado svobodo slovenske trobojnice, žene in dekleta pa so jo pozdravljale v oblekah, ki so bile sešite iz blaga v narodnih barvah.

Skupina izdajalcev med Slovenci jih ni prav nič motila. Dobro so namreč vedele, da je vsakdo, ki ima opravka z okupatorjem in se družu z njim, izdajalec, pa bodi tako ali drugače. Da veren človek ni vezan na to, da bi zaradi tega moral delati s sovražnikom, jim je samo po sebi razumljivo. Primorske žene so skoro vse verne in vendar dan za dnem, uro za uro žrtvujejo, dajejo in delajo za zmago narodno osvobodilne borbe. Da tako pravilno gledajo na vsa ta vprašanja, je v veliki meri pripomogla dobra duhovščina, ki je po 1918. letu ostala skoro edina od vsega izobraženstva pri njih in jih vodila po pravi poti. Ta duhovščina je preizkusila dobrote fašizma, ki jih deli veri in cerkvi, zato ji je jasno, da slovenski katoličani nimajo od fašizma nič nobrega pričakovati. Naj bi bil zavedni del primorske du-

hovščine vzgled vsem tistim duhovnikom, ki so okusili fašistično nasilje in so se vkljub temu sramotno udingali Nemcem.

Velika je bila ljubezen in pozornost, ki so jo primorske Slovenke izkazale našim internirancem, ko so se skozi Primorsko vračali iz italijanskih taborišč.

V Gorjancih je neki interniraneec s solzami v očeh pripovedoval, kako so Primorke gostoljubne. Pred vsako hišo so bile tri posode. Ena je bila napolnjena z vinom, druga z mlekom, tretja s sadjem.

Danes opravljajo primorske Slovenke veliko večino dela v zaledju, zlasti sedaj, po končanih volitvah. V istih krajih, ki jih še vedno kontrolira sovražnik, se neprestano menjajo na straži, ki jo ima vsaka vas, da bi jih vdor sovražnika ne presenetil. Kurirsko službo z domačimi kraji vrše skoro samo žene. Vso zimo so organizirano predle volno inpletje nogavice, rokavice in jopiče za partizane. Kdor je hodil po Primorskem, je lahko srečeval partizane, ki so nosili za pasom zataknjene snežno bele rokavice, dar ljubljenega dekleta.

Tudi kulturno življenje se je na Primorskem močno razgibalo in to največ po zaslugi žena in deklet. V primorski vasi je vedno kaka prireditev, ki jo pripravljajo in sodelujejo v njej največ žene.

Ganjen je človek, ko gleda te razplamtele obraze, ko z velikim zanosom recitirajo bodisi Gregorčičev "Narodni dom" ali kaj podobnega, ko plešejo slovenske narodne plesne ali pa pojejo narodne in partizanske pesmi. Slovenci tostran nekdanjih meja bi tega ognja sploh ne mogli razumeti, če ne bi pomislili, da ti ljudje poprej dolgih 25 let javno niso smeli spregovoriti slovenske besede, ne zapeti preproste domače popevke, ne zaplesati ob glasovih harmonike. Danes, ko svobodno pojejo, svobodno igrajo v slovenskem jeziku, danes s solzami v očeh poslušajo slovensko besedo z odra in se ne naveličajo gledati isto prireditev tudi po večkrat.

Za slovenske Primorke je praznik, kadar pride v vas brigada. To ljudstvo tako ljubi vojsko, da ljudje, kar tekmujejo med seboj, kdo bo bolje postregel borcem. Žene ne puste nobenega partizana mimo, ne da bi ga ustavile in mu dopovedale, da vendar ne more dalje, dokler si nekoliko ne odpotičje in da je tako lačen, da dalje v resnici ne more več. Ko so Tomšiči med nemško ofenzivo prišli med pridne Brkinke,

NAZNANILO in ZAHVALA

Tužnim srcem in v globoki žalosti naznanjam, vsem svojim sorodnikom prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je kruta smrt pretrgala nit življenja moji ljubljani in nikdar pozabljeni soprog.

Fanny Pirnat roj. Giovannelli

Svoje blage oči je zavrnilo zatisnila dne 5. decembra, 1945, v starosti 66 let. Blagopokojna je bila rojena v Jaršah pri Domžalah, Slovenija, Jugoslavija. Pokopana je bila dne 10. decembra 1945 s sveto mašo ob 10. uri dopoldne v slovenski cerkvi sv. Cirila na 62 St. Mark's Place, New York City, ter od tam na pokopališče sv. Trojice v Brooklynu, N. Y.

Tem potom se prav iskreno zahvaljujem Rev. Rudolph Mačeku, ki je daroval pogrebno sv. mašo za pokojnico, nadalje Rev. Pius J. Petricu za molitve ob krsti pokojnice in pogrebni zastodi. Prav iskrena hvala vsem, ki ste prišli od blizu in daleč pokojnico krotit in se zadržati pri njej. Uvidel sem iz mnogobrojnih obiskov, kako je bila pokojna priljubljena med Vami, dragi rojaki in rojakinje, za kar Vam vsem skupaj se enkrat prav iskrena hvala za to zadnjo izkazano ji čast.

Nadalje se želim prav iskreno zahvaliti vsem, ki ste darovali za sv. maše in ti so: Mrs. Barbara Pirnat, druž. F. Cerar; Mr. in Mrs. John Yurkas; družina Preunur; družina F. Mrak; Mrs. Mary Hribar; družina J. Maček; družina P. Krželj; družina P. Rode; družina John Stangart. — Jakob Cerar mesto rož je poslal za reveže v starem kraju, istotako Charles Majdlč.

Zahvaljujem se vsem, ki so poslali krasne vence in ti so: — Mrs. Agnes Škrabar in družina; družina F. Padar; Mr. in Mrs. A. Kosrnik; Mr. in Mrs. L. Mutz; Mr. in Mrs. Edward Benos; Mr. in Mrs. Martin Pirnat; Mr. in Mrs. George Schutte; Mr. in Mrs. Michael Trojanšek; Mr. in Mrs. Frank Pirnat; Mr. in Mrs. G. Wilkins; Mr. in Mrs. Schmittner; Mrs. Anna Pirnat; društvo "Slovan"; Društvo S. D. P. D.; Zdržena Slovenska Društva; Bowling Green & Gilbert Storage Co.

Še posebno pa se želim zahvaliti članom pevskega društva "Slovan", ki so prišli pokojni zapet ob krsti kot v zadnji pozdrav. Zelo sem bil gneten, ter Vam se enkrat prav iskrena hvala.

Tebi draga in nikdar pozabljena Fanny, pa želim: počivaj v miru in svobodni ameriški grudi, dokler se ne snidemo tam kjer ni več trpljenja.

Zalujoci ostali:

MICHAEL PIRNAT, soprog;

FRANK IN LOVRENC GIOVANELLI, brata;

v starem kraju brat in sestra, ter več vnukov in vnukinj tukaj in v starem kraju.

Ridgewood, Brooklyn, N. Y., dne 27. decembra, 1945.

niso mogli verjeti, da je na Primorskem v resnici tako. Žene so takoj obiskale štab brigade in se tamkaj vse potrebno dogovorile. Same so stale na straži, da so vsi borci počivali; druge pa so medtem prale in šivale njihovo perilo in jim pripravile kosilo.

Primorska vas se tudi politično lepo razvija. Če pride aktivist v vas zaradi sestanka, je kar hitro vse polno vaščanov okoli njega. Ob nedeljah po nauku se še stare mamiče zbirajo kje na vasi, kjer berejo naše časopise. Vsaka napisana črka jim je sveta. Stara mamiča je na vprašanje, če dobi kaj našega branja, izpod skrinje prinesla v svilen papir zavitega oguljenega starega "Poročevalca" in s tresočim glasom pripovedovala, kako ga čuva že leto in več, ker ga mora za vsako ceno ohraniti.

(Dalje prihodujič.)

RADA BI ZVEDELA

za svoje tri brate: FRANK, FILIP in JOE POJE. (Page), in sestro FRIDA POJE, omožena BAZAR, doma iz Drage pri Loškem potoku, Slovenija. Pred vojno so se nahajali v Brooklynu, N. Y. Ako bi slučajno čitali na oglaš, naj se oglašijo svoji sestri. Ako je komu znano o njih, uljudno prosim, da mi javi na naslov: — MRS. ROSIE GRADISHAR, 623 Meredith Rd., Calgary, Alta., Canada. (1:2)

NJEN JE BIL NASMRTEŠI OD SEDMIM SMRTNIH GREHOV!

LEAVE HER TO HEAVEN

V TECHNICOLOR

GENE TIERNEY

Cornel Wilde*Jeanne Crajn

GALA ODRSKA PREDSTAVA

TONY IN SALLY DE MARCO

Paul Remos in njegovi TOY BOYS

CARL RAVAZZA

Posebno! PAUL WINCHEL

Vstop ob 10:30 dopoldne

ROXY

7TH AVENUE & 36TH ST., NEW YORK

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ

Sedaj je odprta denarna pošiljatev v staro domovino. Denarne pošiljateve se nakazujejo v dolarjih, v Jugoslaviji pa so izplačane v dinarjih po kurzu dneva izplačila.

DENAR S STROŠKI IN PRISTOJNINAMI POŠILJAMO SEDAJ PO NASLEDNJI CENI:

Do \$50. — " " " stroške \$1.25

Od \$50. do \$100. — " " " \$1.50

KDOR HOČE POSLATI PO KABLU, NAJ DODA ŠE \$2.25 za kabel; po zračni poti pa 30c.

Zaradi sedanjih razmer je pripravljivo za denarna nakazila poslužiti se kabelske službe.

Ne pošljite denarja, ako niste uverjeni, da se prejemnik nahaja na dotičnem naslovu.

SLOVENIC PUBLISHING CO

POTNIŠKI ODDELEK:

216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Telefon CHelsea 3-1242

HEKTORJEVMEC

ROMAN

Spisal RENE La BRUYERE

(20)

Pripovedovala mi je brez konca in kraja, zdaj o neposlušnosti in njenih žalostnih posledicah, zdaj o dobrotah, ki čakajo pokornih na tem in na onem svetu . . .

Vse njene lepe besede so bile zaman. Stela sem se srečno, da morem s trpljenjem potrditi besede, ki je bila tako draga mojemu srcu. Mar nisem objubila Michelu-Hectorju, da ne bom nikoli markizova žena?

Enkrat samkrat se je prišel oče osebno uveriti o pričakovani izpremembi mojega mišljenja.

"Nu, Renée," me je vprašal, "ali si se premislila? Kaj naj odgovorim gospe markizi de Marchezallier?"

"Moj sklep, očka, je neomajen. Ne vdam se, pa da me zaprete v Bastiljo."

"V Bastiljo?" je ponovil trpko. "To bi bilo težko; Parizani so jo zavzeli in-porušili . . ."

"Prav so imeli. Moja sedanja usodi ni taka, da bi žalovala za porušenimi ječami."

"V kakšnih časih živimo, o Bog!" je vzkliknil oče. "Se v ostrcu naših rodbin se začinja revolucija!"

"Nisem učena, očka, saj veste; a neke sem čitala, da je zloraba oblasti velikkrat povod uporom. Bodite prizanesljivi; taka rada bi bila spet dobra z vami, dragi papa!"

"Ali pristaneš na to, da se poročiš z markizom?"

"Nikarite, očka; sami veste, da je nemogoče."

"Tako, kaj naj storim po tem takem?" je zagodrnjal, nemirno se oziraje na kanonico.

"Vrli mož mi je kasneje priznal, da me le zato ni objel in sinitil k sebi, ker se je bal, da mu ne bi stroga dama očitala malodušnosti."

Očel je in zaloputnil vrata za seboj. Stinajst dni je minilo, preden sva se spet videli.

S svojega stolpca sem opazila sla, ki je tovoril neobičajno mnogo papirjev. Kanonica je takoj hitela pogledat, kaj je novega, in malone ves popoldan je minil, ne da bi pomolila svoj kumj nos v mojo sobo. Ni mi trela pripomniti, da sem bila zelo radovedna in da mi je samota neznosno težila srce.

"Kako okrutno grenak je boj zopet voljo očeta, ki ga ljubimo!" sem vzdihovala sama pri sebi. "Kolikokrat moram vzpeti vso svojo odločnost, da ne obnemorem! . . ."

Take so bile moje žalostne misli, ko je gospod du Chail, ves rdeč, razburjen in razigran, nalik bombi planil v mojo sobico. Za njim se je pojavila kanonica z obrazom žarečim od svete jeze.

"Očaj, hčerka," je vzkliknil oče, moleč mi čušopis, ki ga vilitil v roki; "čitaj, da vidiš, kako veličastna je bila ta seja! . . . Dne 4. minulega meseca so na izpodbudo vojvode d'Aiguillon vsi velikaši, plemenitniki in preletje sezgali svoja fevdna pisma na žrtveniku domovine. V herojskem navdušenju so vsi žrtvovali svoje pravice in privilegije občemu blagru . . . Kar svet stoji, še niso obudovale človeške oči krasnejšega in bolj ganljivega prizora . . . Oh, zakaj me ni bilo tam, da bi bil sodeloval pri tej daritvi, ki je vredna prvih čarov kristjanstva! Tako drage volje bi se bil odrekel romadskih terjatev in rent! Res je sicer, da jih je gospod d'Hodebeck malone vse pridržal zase . . . A vendar, odročem se . . . Odgovem se odlikovanjem, ki so me stala toliko denarja . . . Odgovem se . . . pravici, da nosim papir! . . ."

S krotnjo, ki je bila obenem izraz togoté nad

nesrečnim orožjem, ga je pomolil kanonici.

"Dovolite, gospod," se je ogorčeno oglasila Sainte Emerance, med tem ko je bridki meč brenketaje treščil ob tla. "takih slabosti ne morem odobravati. Po svoji pravkaršnji govoraniji se nikar ne čudite, ako bo vaša hči še bolj prežeta s prevratnimi nazori."

"S prevratnimi! . . . Prevratnih nazorov ste vi sami gospa, ki se naslajate s tem, da me hujskate zopet mojega ubogega otroka."

Tedaj sem mu vrgla roke okoli vratu.

"Dragi očka," sem vzkliknila, "vaša najbolj zaslužna žrtev je ta, da se odpuvdujete hlepčnosti po plemenitstvu. Objemite svojo malo Chaillette in ohranite jo pri sebi v domačem zapetu, namestu da bi hiralala od žalosti pod obledelo krono marchezallierskega markizata."

"Navihanka," je odgovoril. "boljše prilike si ne bi mogla izbrati; a naj ljudje ne poreko, da sva lila edina na vsem Francoskem, ki sva se pripravila na današnji dan. Do nadaljnjega ne bodi med nama več govora o možitvi. Sicer homo pa še videli, kako se obrne."

Sainte Emerance je cepetala kakor vrab v skropilniku. Izpreminjala se je na vse barve mavrice in obupno dvigala roke proti stopnemu tramovju. Nato se je odločno postavila k vratom in dostojanstveno izpregovorila:

"Vidim, gospod, da zame tu ni več posla; moja načela zasranujete, moje avtoriteto zanesuhujete, moji modri sveti so vam prednet zaničevanja. Zato otrsem s svojih črevljev prah te hiše in jo ostavim, da se iznova pogreze v prostaštvo, iz katerega sem jo zaman poizkušala dvigniti. Kanonica de Sainte Emerance ne more bivati pri meščanih . . ."

"Eh," jo je občutiljivo zavrnil oče, "prav praviate, gospa kanonica, meščan sem bil in bolj bi bil storil, da sem tudi ostal. Če bi bil posmenal Julliarda, bi bil nemara z njim vred poslanec v skupščini, kar bi bilo po mojih mislih lepše, nego da plesnim na Romadi, klavnu vlastelin, in se pravdam za pravice, ki jih moram zdaj žrtvovati, še preden sem jih dosegel."

"To je preveč!" je zajavkala Sainte Emerance. "Še nocoj se vrnem med ljudi svoje vrste. Te burke ne bodo dolgo trajale in žal vam bo še, da ste zatajili svoje nekdanje mišljenje, gospod du Chail."

"Stojte, madame! Zatajil nisem ničesar, da veste? Le počakati hočem, preden se odločim; a če nas želite ostaviti, srečno pot . . . Do grla sem že naveličan te komedije s svojo hčerko in teh obedov, pri katerih ne vidim drugega kakor vaš naduti obraz, čeprav imam blizu sebe tako pašo za oči."

To reki me je nežno objel, Sainte Emerance pa je stekla pospravljat svoje stvari.

To reki me je nežno objel, Sainte Emerance pa je stekla pospravljat svoje stvari.

Po obedu mi je oče prečital poročilo o seji, na kateri se je tako sijajno izkazala plamenitost francoske duše. Ogrevan se je tem bolj, čim huje mu je bilo na tihem. Vzlic vsenu, kar je govoril — njegov plemiški naslov, njegovo romadsko baronstvo, njegove nade in želje po velikaškem sljaju, vse to se je vendarle razblinjalo v dim . . .

Prav na dnu njegovega srca pa je obenem vstajalo zadovoljstvo malega meščanskega vlastelina ob pogledu na zaton predpravice, ki jih je visoki aristokraciji od nekdanj tolikanj zavidal!

(Dalje prihodnjic.)

POŽIVLJENJE LIGE RDEČEGA KRIŽA

Izvolitev Bašil O'Connorja, načelnika Ameriškega Rdečega Križa, za predsednika guvernerjev Lige Rdečega Križa potrjuje interes Ameriškega Rdečega Križa v ves svet objemajoče humanitarstvo, ki je ideal Rdečega Križa.

Mr. O'Connor je bil izbran za to častno mesto soglasno na sestanku Društva Rdečega Križa v Parizu, kjer se je zbralo v prvi konferenci Lige Rdečega Križa iz leta 1938, številno zastopnikov iz 52 dežel. Četudi je bil sestanek sklican predvsem v svrhu izvolitve odbornikov in v svrhu začrtanja programa za mirno dobo, je bila glava briga konference poživeti in obnoviti svetovni značaj delovanja Rdečega Križa potom revitalizacije včlanjenih društev oziroma organizacij Rdečega Križa, mnoge od katerih imajo težko borbo za obstanek vsled vojnih posledic.

Zahvaljujoč se za čast, ki se mu jo delegatje izkazali z izvolitvijo, je Mr. O'Connor pozval svoje mednarodne kolege naj grade močne narodne organizacije v posameznih deželah ter s tem zagotove obstanek krepke Lige.

"Naša temeljna naloga je lajšati trpljenje povzročeno po vojni", je izjavil Mr. O'Connor "Zgraditi moramo močne organizacije Rdečega Križa v posameznih deželah, kot tudi efektivne zveze teh posameznih društev. S tem, da pomagamo potrebnim in od vojne prizadetim lahko veliko doprinesemo k odpravi vzrokov iz katerih se izcimijo vojne. In to je najvišja dolžnost in naloga ljudstev danes", je poudaril O'Connor.

Ameriški Rdeči Križ se še posebno zanima za Ligo, ker med peterimi organizacijami ki so ustanovile Ligo Rdečega Križa, je bil tudi Ameriški Rdeči Križ. Tekom prvih let njenega obstoja, je bil Ameriški Rdeči Križ tisti, ki ji je v kritičnih dneh priskočil na pomoč, ter tako omogočil njer nadaljnji obstoj. Predsednik ali načelnik Ameriškega Rdečega Križa je že večkrat prej predsednik Lige.

Funkcija Lige zavisi od mirovnih aktivnosti Rdečega Križa. Ustanovljena je bila v letu 1919, po predlogu Henry P. Davisonu, članu tedanjega takozvanega "Vojnega sveta" Rdečega Križa. Ligo tvori 56 posameznih narodnih društev Rdečega Križa. Pristopi k Ligi lahko vsako narodno društvo Rdečega Križa, ki je organizirano na principih ženevske konvencije.

Zdravstveni oddelek Lige tvori važen del te organizacije od vsega začetka njenega obstanka. Na prvi seji zdravniških veščakov v Canes, v Franciji leta 1919., je predsedoval profesor Emile Roux, učeneec slavnega Pasteurja. Konferenca je priporočala zdravstveno skrb za matere in dojenčke, ter še posebno pobijanje jetike, malarije, itd. Rdeči Križ je do predvojnega vodil vzgojno delo v zdravstvenem pogledu z izdajanjem tozadavnih svojih publikacij, učnih natečajev, prirejanjem poučnih predavanj in sličnega. Vsa narodna društva Rdečega Križa po svetu so delovala na polju skrbstva za matere in otroke ter so vodila borbo proti nalezljivim boleznim. Liga je tehnično sodelovala na teh poljih, a še posebej je osredotočala svojo pozornost na tri probleme: prenos krvi zdravje in blaginjo pomorščakov higijene na podeželju.

Ligin oddelek za pomoč v slučajih naravnih katastrof, je bil pooblaščen za vršitev tega dela šele leta 1924., vendar je že prej bilo v teku to delo od strani Lige. S pomočjo in sodelovanjem Mednarodnega Rdečega Križa je bila omogočena obsežna pomoč v zvezi z nekaterimi največjimi katastrofami

NAŠE PRIHODNJE PRIREDITVE

Predvajanje filma "Osvoboditev Belgrada" pod pokroviteljstvom SANS-a se vrši v januarju in februarju v naslednjih naselbinah:

Nedelja 6. januarja **Export, Pa. Društvo št. 317 SNPJ.**

Sobota 19. januarja **St. Louis, Mo. Podružnica št. 23 SANS.**

Nedelja 27. januarja **Pittsburgh, Pa. Federacija SNPJ in SANS-ove podružnice v zapadni Pennsylvaniji.**

Nedelja 3. februarja **Brooklyn, N. Y. Skupne SANS-ove podružnice.**

Nedelja 24. februarja **Springfield, Ill. Podružnica št. 15 SANS.**

Naselbine, ki bi želele videti omenjeni film, se naj obrnejo na naš urad za nadaljne informacije.

MIRKO G. KUHEL, tajnik SANS-a.

HELP WANTED :: Help Wanted (Male)

CAKE BAKER
FIRST OR SECOND HAND
Experienced on
CAKES AND DANISH
Good Salary
FORT WASHINGTON PASTRY SHOP, 810 W. 187th STREET
N. Y. C. — WA 7-3854 (252-6)

BUTCHER for Store
Good pay; Steady Job
QUALITY PORK STORE
35-60 JUNCTION BOULEVARD
CORONA, L. I.
Havemeyer 9-5585 (248-254)

PORTER
FOR CLEANING BUILDING
Good pay; Steady job; Congenial surroundings
PERFECT UPHOLSTERY CO., INC.
54 BOND ST., N. Y. C.
Corner Bowery and Second St. (246-252)

CARPENTER
EXPERIENCED
IN SETTING UP JIGS AND TAKING CHARGE OF PRODUCTION
Good pay; Steady job; Excellent opportunity for the right man.
CALL: MR. SAWYER
EV 9-3663 (246-252)

SOLE CUTTERS SORTERS
EXPERIENCED ON
DINKING MACHINE
HIGHEST WAGES PAID
OSTER LEATHER CO.
87 Frankfort St., N. Y. C. (250-252)

PATTERN MAKERS
WOOD
FIRST CLASS
ROSELDALE PATTERN WORKS
88-10 LITTLE NECK PARKWAY
BELLROSE, L. I.
FIELDSTONE 3-1218 (251-1)

MECHANIC
FIRST CLASS
ON TAXICABS
GOOD PAY — STEADY JOB
BERTORELLI
1250 GARRISON AVE.
BRONX, N. Y. — DA 3-8615 (249-3)

BOYS
NO EXPERIENCE NECESSARY
GENERAL FLOOR WORK
70¢ per hour — Permanent
5 day week — Union shop
GENERAL TOWEL & APRON SUPPLY
108 DOBBLIN ST., BROOKLYN
EV 9-3516 (248-254)

Post Office Rulings for Mail to Yugoslavia

Letter Mail (first class): Letters and packages up to 4 pounds, 6 ounce limit. Printed matter, commercial papers, and merchandise samples in small packets up to the limit of 1 pound. Printed Matter for the blind (Braille) may weigh up to 15 pounds, 6 ounces. The rate for all first class mail is 5 cents for the first ounce, 3 cents for each ounce thereafter. Packages must be declared in Custom Declaration Form 2976-A on the inside and Sticker No. 2976-C1 on the outside. These may be procured from any local post office.

Airmail: Airmail may be sent up to 1 pound limit. The rate is 30 cents for each 1/2 ounce.

Parcel Post: Packages limited to 11 pounds. — One package a week to be same addressee. The size of package or parcel is limited to a total of 2 inches for length and girth combined. Contents are limited to non-perishable foodstuffs, clothing, etc. The rate is 37 cents for the first pound, 51 cents for 2 pounds, 71 cents for 3 pounds, and 14 cents for each additional pound up to 11 pounds, making the postal rate for an 11 pound package \$1.83. Use Customs Declaration Form 2966 and International Parcel Post form.

(From the U. Y. R. F. News Bulletin (October-November, 1945) New York, N. Y.)

OPERATORS (MALE OR FEMALE)
HANDSEWERS FINISHERS
Good Pay — Steady Work — Pleasant Working Conditions
Apply: LEE HY DRESS CO.
15 DUFFIELD ST., BROOKLYN (247-253)

New Jersey :: HELP WANTED (MALE)
ORDERLIES
VETERANS WHO ARE SLIGHTLY DISABLED—No experience necessary
Any man looking for a steady job may apply to: MISS ANDERSON MORRISTOWN MEMORIAL HOSPITAL, 66 Morris Street MORRISTOWN, New Jersey (252-6)

Automobile Painter Wanted
Also BODY AND FENDER MAN
EXPERIENCED — \$60 PER WEEK
EXPERIENCED
— \$85 PER WEEK —
Steady work; Pleasant working conditions — Apply
RIVERSIDE AUTO BODY CO.
710 RIVER ST., PATERSON, N. J. (247-253)

LABORERS
WANTED
FOR SLAUGHTER HOUSE
STEADY WORK
Apply FOOD FAIR STORES
Meat Packing Division
406 ALLEN ST., ELIZABETH, N. J. (246-252)

MARQUETERIE
or **ZIGSAWMAN**
MUST BE GOOD — FULL TIME
WORK ON NEW MACHINES
APPLY NOW
G. O. DICKS CO.
Lincoln Blvd., BOUND BROOK, N. J. — Telephone Bound Brook 1082 (248-254)

HELP WANTED :: ZENSKO DELO
FINGERWAVER MANICURIST
ALL AROUND
OPERATOR
MUST BE EXPERIENCED
STEADY JOB.
\$40 — \$45
PLUS COMMISSION
5 DAY WEEK
Apply
CHARM BEAUTY SALON
1944 OGDEN AVE., (corner 165th St.)
BRONX, N. Y. — JEROME 8-3140 (252-6)

GENERAL HOUSEWORKER
OWN ROOM — NICE HOME
GOOD SALARY—STEADY JOB
Call collect
LARCHMONT 2-5082 (252-2)

COUNTER GIRL
OR WOMAN
5 Day Week — Good Pay — Steady Work All Year — Pleasant Working Conditions. — Apply
ECHO BAKERY & RESTAURANT
536 WEST 207th ST., N. Y. C. (252-6)

DRŽAVLJANSKI PARIKOVI
Knjižica daje poljudna navodila kako postati ameriški državljani (V slovensčini) Cena 50 centov
Dobite pri Knjigarji Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

HELP WANTED :: Help Wanted (Male)
SOLE CUTTERS SORTERS
EXPERIENCED ON
DINKING MACHINE
HIGHEST WAGES PAID
OSTER LEATHER CO.
87 Frankfort St., N. Y. C. (250-252)

PATTERN MAKERS
WOOD
FIRST CLASS
ROSELDALE PATTERN WORKS
88-10 LITTLE NECK PARKWAY
BELLROSE, L. I.
FIELDSTONE 3-1218 (251-1)

MECHANIC
FIRST CLASS
ON TAXICABS
GOOD PAY — STEADY JOB
BERTORELLI
1250 GARRISON AVE.
BRONX, N. Y. — DA 3-8615 (249-3)

BOYS
NO EXPERIENCE NECESSARY
GENERAL FLOOR WORK
70¢ per hour — Permanent
5 day week — Union shop
GENERAL TOWEL & APRON SUPPLY
108 DOBBLIN ST., BROOKLYN
EV 9-3516 (248-254)

OPERATORS (MALE OR FEMALE)
HANDSEWERS FINISHERS
Good Pay — Steady Work — Pleasant Working Conditions
Apply: LEE HY DRESS CO.
15 DUFFIELD ST., BROOKLYN (247-253)

New Jersey :: HELP WANTED (MALE)
ORDERLIES
VETERANS WHO ARE SLIGHTLY DISABLED—No experience necessary
Any man looking for a steady job may apply to: MISS ANDERSON MORRISTOWN MEMORIAL HOSPITAL, 66 Morris Street MORRISTOWN, New Jersey (252-6)

Automobile Painter Wanted
Also BODY AND FENDER MAN
EXPERIENCED — \$60 PER WEEK
EXPERIENCED
— \$85 PER WEEK —
Steady work; Pleasant working conditions — Apply
RIVERSIDE AUTO BODY CO.
710 RIVER ST., PATERSON, N. J. (247-253)

LABORERS
WANTED
FOR SLAUGHTER HOUSE
STEADY WORK
Apply FOOD FAIR STORES
Meat Packing Division
406 ALLEN ST., ELIZABETH, N. J. (246-252)

MARQUETERIE
or **ZIGSAWMAN**
MUST BE GOOD — FULL TIME
WORK ON NEW MACHINES
APPLY NOW
G. O. DICKS CO.
Lincoln Blvd., BOUND BROOK, N. J. — Telephone Bound Brook 1082 (248-254)

HELP WANTED (Female)
ATTENTION OPERATORS
GIRLS—WOMEN — EXPERIENCED
on Better Class Coats and Suits
Light, clean factory—Pleasant working conditions — STEADY WORK
THROUGHOUT THE YEAR
Apply: **PHAROL COMPANY**
2432 GRAND CONCOURSE, Bronx
(Opposite the Paradise Theatre) (252-6)

SOBARICA — STREŽNICA PRTOTROCIH
Sobarica zjutraj — Oskrbeti 3 otroke popoldan. — Angleško govoreča, pod 40 let starosti. — IZVRSTNA PLAČA
Pokličite:
BU 8-0676 po 5. uri popoldne. (252-6)

Operators
Exp'd Singer Machines
ON
LADIES' SLIPS & GOWNS
GOOD PAY — STEADY
EXCEL MFG. CO.
372 DeKALB AVE., (cor Steuben St.)
2nd Floor
BROOKLYN (251-1)

HELP WANTED (Female)
ATTENTION OPERATORS
GIRLS—WOMEN — EXPERIENCED
on Better Class Coats and Suits
Light, clean factory—Pleasant working conditions — STEADY WORK
THROUGHOUT THE YEAR
Apply: **PHAROL COMPANY**
2432 GRAND CONCOURSE, Bronx
(Opposite the Paradise Theatre) (252-6)

SOBARICA — STREŽNICA PRTOTROCIH
Sobarica zjutraj — Oskrbeti 3 otroke popoldan. — Angleško govoreča, pod 40 let starosti. — IZVRSTNA PLAČA
Pokličite:
BU 8-0676 po 5. uri popoldne. (252-6)

Operators
Exp'd Singer Machines
ON
LADIES' SLIPS & GOWNS
GOOD PAY — STEADY
EXCEL MFG. CO.
372 DeKALB AVE., (cor Steuben St.)
2nd Floor
BROOKLYN (251-1)

GIRL OR WOMAN
LOOKING FOR A COMFORTABLE HOME
GENERAL HOUSEWORK & SIMPLE COOKING — 2 children, 2 and 7. (Girls) — Electric washing machine. 4 rooms, simply furnished; pleasant surroundings. — Phone Mrs. Langsam, PR 3-3985 (251-5)

FLOOR GIRLS
STEADY EMPLOYMENT
GOOD PAY
AGATE KNITTING MILLS
382 Throop Ave., Brooklyn, N. Y.
STERling 3-3977 (250-4)

MENDER
on Infants & Childrens Sweaters
STEADY WORK—GOOD PAY
Pleasant Working Conditions
ELITE FASHION KNIT
250 MOORE ST., BKLYN, N. Y.
BMT Subway 14th St. Line to Morgan Ave Station. (246-252)

HISINJA
Lahko kuhanje opoldne do večerje, Olikan dom, prijetne razmere, Dobra plača.
3035 SEDGEWICK AVE., BRONX
blizu 231. ulice
Vprašajte takoj KI 3-0596 (246-253)

GIRLS for LIGHT FACTORY WORK ON SHOES
Good pay; Steady job
Chance for advancement
PALIZZIO INC.
400 Lafayette St., N. Y. C. 5th floor (248-254)

OPERATORS
FOR MENDING CLEAN APRONS AND OVERALLS
75¢ per hour — Permanent
5 day week — Union shop
GENERAL TOWEL & SUPPLY CO.
108 DOBBLIN ST., BROOKLYN
EV 9-3516 (248-254)

FLOOR GIRLS
NO EXPERIENCE NECESSARY
65¢ hour; Permanent; 5 day week
Union shop
GENERAL TOWEL & APRON SUPPLY
108 DOBBLIN ST., BROOKLYN
EV 9-3516 (248-254)

New Jersey :: HELP WANTED (MALE)
ORDERLIES
VETERANS WHO ARE SLIGHTLY DISABLED—No experience necessary
Any man looking for a steady job may apply to: MISS ANDERSON MORRISTOWN MEMORIAL HOSPITAL, 66 Morris Street MORRISTOWN, New Jersey (252-6)

Automobile Painter Wanted
Also BODY AND FENDER MAN
EXPERIENCED — \$60 PER WEEK
EXPERIENCED
— \$85 PER WEEK —
Steady work; Pleasant working conditions — Apply
RIVERSIDE AUTO BODY CO.
710 RIVER ST., PATERSON, N. J. (247-253)

LABORERS
WANTED
FOR SLAUGHTER HOUSE
STEADY WORK
Apply FOOD FAIR STORES
Meat Packing Division
406 ALLEN ST., ELIZABETH, N. J. (246-252)

MARQUETERIE
or **ZIGSAWMAN**
MUST BE GOOD — FULL TIME
WORK ON NEW MACHINES
APPLY NOW
G. O. DICKS CO.
Lincoln Blvd., BOUND BROOK, N. J. — Telephone Bound Brook 1082 (248-254)

ATTENDANTS
Must Be Thoroughly Experienced
FULL MAINTENANCE
START THE NEW YEAR RIGHT
See MISS ANDERSON
MORRISTOWN MEMORIAL HOSPITAL
66 Morris Street
Morristown, New Jersey (252-6)

WATCHERS & SHUTTLERS
FOR DAY AND EVENING WORK
Also EXPERIENCED MENDERS
Steady work — Good Pay — Pleasant Working Conditions
START THE NEW YEAR RIGHT
Apply
MONTE EMBROIDERY COMPANY
908 — 21st STREET
UNION CITY, NEW JERSEY
Telephone UNION 3-8041 (252-6)

Angleško-Slovensko BERILO

Najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše, ali mlajšim za učenje angleščine.

Za ameriške Slovence sestavil
Dr. F. J. KERN
avtor Angleško-slovenskega Besednjaka

Cena \$2.— s poštnino

Knjiga je ilustrirana in v platno vezana

Naročila sprejema:
KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Preminal v Clevelandu

V Cleveland State bolnišnici kjer se je nahajal zadnjih 16 mesecev, je v minuli ponedeljek popoldne umrl Frank Kovacic, samski, star 55 let. Doma je bil iz Zumberka na Hrvatskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 36. leti.

BUSINESS OPPORTUNITIES
Candy & Luncheonette
IZVRSTNO OKROŽJE
VIŠJE ŠOLSKE BUS IN TROLLEY ODJEMALCI
MORAM ŽRTVOVATI ZMERNO
Pokličite LE 4-9467
29 East 104th St., N. Y. C.
(249-3)

New Jersey :: FOR SALE — FOR SALE
DELICATESSEN — GROCERY FRUITS AND VEGETABLES AND FROZEN FOOD STORE
Weekly business \$1,000. — Monthly rent \$40. — Price. — ONLY \$7,900. Excellent location on Main Street. Don't miss this wonderful opportunity!!! — Telephone PASSAIC 2-9410 (252-6)

Post Office Rulings for Mail to Yugoslavia

Letter Mail (first class): Letters and packages up to 4 pounds, 6 ounce limit. Printed matter, commercial papers, and merchandise samples in small packets up to the limit of 1 pound. Printed Matter for the blind (Braille) may weigh up to 15 pounds, 6 ounces. The rate for all first class mail is 5 cents for the first ounce, 3 cents for each ounce thereafter. Packages must be declared in Custom Declaration Form 2976-A on the inside and Sticker No. 2976-C1 on the outside. These may be procured from any local post office.

Airmail: Airmail may be sent up to 1 pound limit. The rate is 30 cents for each 1/2 ounce.

Parcel Post: Packages limited to 11 pounds. — One package a week to be same addressee. The size of package or parcel is limited to a total of 2 inches for length and girth combined. Contents are limited to non-perishable foodstuffs, clothing, etc. The rate is 37 cents for the first pound, 51 cents for 2 pounds, 71 cents for 3 pounds, and 14 cents for each additional pound up to 11 pounds, making the postal rate for an 11 pound package \$1.83. Use Customs Declaration Form 2966 and International Parcel Post form.

(From the U. Y. R. F. News Bulletin (October-November, 1945) New York, N. Y.)